

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ І. П. КОТЛЯРЕВСЬКОГО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРОФЕСІЙНА АДАПТАЦІЯ ВИПУСКНИКІВ МУЗИЧНИХ ЗВО В МИСТЕЦЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ: ВИКЛИКИ, РИЗИКИ, СПОСОБИ ПОДОЛАННЯ (НА ПРИКЛАДІ ОРКЕСТРОВИХ СТРУННИХ ІНСТРУМЕНТІВ)

Спеціальність		В5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		2
Семестр		3
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		120 годин / 4 кредити
Статус дисципліни		Вибіркова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, по батькові	Удовиченко Микола Миколайович
	Науковий ступінь, вчене/почесне звання	Доктор мистецтва, доцент
	Посада	Доцент кафедри оркестрових струнних інструментів
	Профіль викладача, e-mail	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/orchestral-string-instruments/Udovychenko.pdf mykola.udovychenko@num.kh.ua
Анотація		Навчальна дисципліна спрямована на опанування теоретичних, знань, узагальнень практичного досвіду з організації самостійної роботи музиканта-виконавця, психологічної підготовки до концертних виступів, усвідомлення і розвитку мотиваційних аспектів (в самостійній роботі, концертних виступах, побудові кар'єри). Курс спрямований на розуміння основних причин виникнення професійних захворювань музикантів-виконавців та заходів з їх профілактики. Приділено увагу заходам з догляду за інструментом, попередженню пошкоджень. Курс надає інформацію, що стосується ринку музичних

	інструментів і дозволяє краще орієнтуватися в практичних аспектах при виборі інструментів, смичків, струн та інших аксесуарів. Розглядається та аналізується специфіка різних видів професійної діяльності (оркестрова практика, ансамблеве музикування, сольне виконавство, педагогічна діяльність). Надається інформація, що стосується проблем працевлаштування (зокрема, підготовці до конкурсних прослуховувань в оркестри, співбесід, складання резюме, тощо). Презентація курсу: https://youtu.be/NaeUBV8HAvA
Мета дисципліни	Метою є володіння інформацією і практичними навичками для подальшої адаптації в професійному середовищі та вміння самостійно вирішувати актуальні проблеми, пов'язані з працевлаштуванням, придбанням та доглядом за інструментарієм, попередженням професійних захворювань.
По закінченні вивчення вибіркової дисципліни здобувач освіти буде	Знати - особливості ринку праці у відповідній мистецькій галузі. - види і специфіку подальшої практичної професійної діяльності (оркестрова практика, педагогічна діяльність, ансамблеве та сольне виконавство). - алгоритми та специфіку проходження відбіркового конкурсу в оркестри. - фактори, що викликають загрозу професійних захворювання та інформацію про їх попередження. - інформацію необхідну для проведення заходів з експертизи інструменту, його ремонту - інформацію, що дозволяє орієнтуватися в питаннях вибору та придбання як в особисту власність, так і оренду музичних інструментів. Уміти - складати резюме, анкетування, проходити співбесіди під час працевлаштування. - готуватися до конкурсних і концертних виступів, вирішувати нагальні проблеми, що виникають під час підготовки до цих виступів. - адаптуватися під час роботи в творчому колективі - доглядати за власним інструментарієм. Орієнтуватися в питаннях вибору та придбання як в особисту власність, так і оренду музичних інструментів.
Зміст навчальної дисципліни	Тема 1. Сфера професійної діяльності, її місце в загальній структурі особистості. Взаємовплив зовнішніх факторів, звичок, стереотипів. Професійне вигорання та способи його запобігання (професійна діяльність, образ життя, режим). Приклади з біографій видатних митців. Тема 2. Специфіка різних видів професійної діяльності випускника кафедри оркестрових струнних інструментів (оркестрова практика, ансамблеве музикування, сольне виконавство, педагогічна діяльність).

	Тема 3. Працевлаштування. Вибір виду діяльності і місця роботи. Резюме, співбесіда. Юридичні аспекти. Тема 4. Специфіка педагогічної діяльності в залежності від освітнього рівня навчального закладу. Специфіка занять з учнями молодшого , середнього і старшого віку. Форми роботи з учнем. Особливості музичних освітніх систем в світі. Тема 5. Підготовка до конкурсу в оркестр. Типові вимоги, критерії конкурсів, орієнтовні програми конкурсів в оркестр. Проблеми читання з листа (спільне і відмінності вимог в різних оркестрах). Психологічні проблеми адаптації в оркестровому колективі та способи їх вирішення. Тема 6. Підготовка до концертних виступів. Режим дня, занять (фізичні навантаження, харчування, відпочинок, сон). Способи релаксації (контроль м'язового тону, дихання, образ тіла, самооцінка). Фармакологічні препарати – користь і шкода. Значення обігравання програми під час підготовки до виступів. Тема 7. Мотивація. Місце та значення мотивації в домашніх заняттях, концертних виступах, побудові кар'єри. Види мотивації. Фактори, що впливають на формування мотивації. Мотивація та самооцінка. Коригування самооцінки. Тема 8. Догляд за інструментом (заміна струн, адаптація підставки, підбір мостика, підборідника, налаштування смичка, тощо). Ремонт пошкоджень. Профілактика. Тема 9. Підбір та придбання інструменту і смичка. Критерії, на які варто звертати увагу. Скрипкові майстри. Ринок інструментів, фонди, колекції. Умови оренди інструментів. Оцінювання інструментів (експертизи). Тема 10. Професійні захворювання. Передумови їх виникнення та профілактика. Діагностика та лікування (лікарська допомога). Тема 11. Нотний матеріал. Інтернет- ресурси, бібліотеки, архіви. Авторські права. Технічні засоби звуку та відеозапису. Специфіка роботи в студії.
Види занять	Лекції, семінарські заняття, самостійна робота.
Методи навчання	Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання: словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда), обговорення запропонованих тем на семінарських заняттях; робота з науковими джерелами, нотними прикладами, відеозаписами, навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, рецензування, складання реферату); відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційними, веб-орієнтованими); самостійна робота (аналіз запропонованих та самостійно знайдених

	джерел інформації, підготовка доповідей, рефератів, презентацій).
Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Поточний контроль: усне опитування, виконання індивідуальних завдань, підготовка доповідей. Оцінка самостійної роботи здобувача. Семестровий контроль: залік. Оцінювання здійснюється за 100-бальною накопичувальною системою за результатами поточного контролю. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60 балів. Із критеріями оцінювання поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів здобувачів ознайомлюють на першому аудиторному занятті. Критерії оцінювання надано за посиланням: . https://docs.google.com/document/d/li5N19TYhqoF3Jwa5TADQh_RE4SIjNtrx/edit?usp=sharing&ouid=111477560607601968297&rtpof=true&sd=true
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як: листування через e-mail, посилання на google-диск та YouTube канал, відео зустрічі на платформах Zoom та Google-Meet. Від студентів очікується регулярне відвідування усіх видів занять згідно з розкладом. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В Університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	Гринців, М. В. (2012). Психологічні особливості професійної адаптації молоді. <i>Науковий вісник Миколаївського державного університету імені ВО Сухомлинського</i>. Сер. Психологічні науки. №. 2, Вип. 9. 54-57. Зайченко, Д. С. (2015). Адаптація студентів-випускників до нових соціальних умов та майбутньої професійної діяльності. <i>Міжнародний науковий форум: соціологія, психологія, педагогіка, менеджмент</i>. №. 18. 145-154. Збаржевецька, Л. Д. (2006). Адаптація молоді як чинник впливу на ринок праці. <i>Університетські наукові записки</i>. №. 3-4. 464-468. Людський розвиток в Україні. Інноваційні види зайнятості та перспективи їх розвитку (кол. моногр.) (2016). / за ред. Е.М. Лібанової; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. К. 328 с.

	Порада, О. В. (2016). До проблеми сучасного ринку праці випускників вищих навчальних закладів. <i>Науково-практичний журнал ПНЦ НАПН України «Наука і освіта»</i>. Одеса : ПНПУ. Вип. №8. 138-142. Порада, О. В. (2016) Міжпрофесійна компетентність випускника вишу як чинник конкурентоспроможності на сучасному ринку праці. <i>Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського</i>. №4 (111). URL: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/420130.
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Професійна адаптація випускників музичних ЗВО в мистецькому середовищі: виклики, ризики, способи подолання (на прикладі оркестрових струнних інструментів)», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, протокол №8 від 25 березня 2026 року.